

باسمه تعالی

«من موافقم که از فردوسی تجلیل شود، شاهنامه تحلیل شود
و حکمت فردوسی استخراج گردد تا همه بدانند که این حکمت اسلامی است یا غیر اسلامی،
فردوسی را بزرگ کنید، فردوسی باید هم بزرگ شود،
فردوسی در قلّه است.»
مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در دیدار جمعی از اعضای انجمن قلم ۸/۱۱/۸۱

شیوه نامه سومین جشنواره ملی فردوسی

مقدمه

علوم انسانی از ریشه‌ای‌ترین مبانی و مقدمه‌های فکری و فلسفی آغاز شده و تا کاربردی‌ترین دانش‌های مورد نیاز بشر امتداد دارد. این علوم جهت‌دهنده و فکر ساز، مسیر حرکت جامعه را تعیین می‌کند و جهان بینی ناشی از آن برای هر سنی لازم و ضروری است. در این راستا وزارت آموزش و پرورش نیز در اسناد بالادستی خود، نگاه ویژه‌ای به موضوع توسعه و تقویت جایگاه علوم انسانی دارد. زبان و ادبیات فارسی نیز از دیرباز با علوم دیگر به خصوص علوم انسانی آمیخته است و در این میان، گونه‌های ادبی همچون شعر، داستان و ... از مهم‌ترین رسانه‌های فرهنگی در ایران و جاندارترین قوی‌ترین نموداری است که وجدان ایرانی برای بیان احساس، اندیشه و سرپا ماندن خود برگزیده است. در نظام آموزش و پرورش، استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود برای گسترش فرهنگ تفکر و پژوهش در بین مدیران، مربیان و تأمین پژوهشگر مورد نیاز نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و حمایت از پژوهشگران فعال و مجرب، یکی از راهکارهای سند تحول بنیادین به حساب می‌آید (راهکار ۱-۲۳، سند تحول بنیادین).

بدیهی است در این میان برگزاری جشنواره‌های ادبی همچون جشنواره ملی فردوسی، هم‌سو با هدف عملیاتی سند تحول بنیادین، سبب پرورش تربیت یافتگانی قدرشناس و دارای درک زیباشناسانه از آفرینش الهی و مصنوعات هنرمندانه بشری خواهد بود.

به این منظور سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان با همکاری اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان، به منظور پاسداشت زبان و ادبیات فارسی، سومین جشنواره ملی فردوسی را در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ از طریق دبیرخانه کشوری جشنواره، مستقر در اداره کل آموزش و پرورش این استان برگزار می‌نماید.

۱- اهداف جشنواره

- پاسداشت هویت اسلامی - ایرانی
- پژوهش در حوزه زبان و ادبیات فارسی، زبان شناسی، و فرهنگ و زبان‌های باستانی
- تمهید شرایط مناسب برای تشویق و هدایت استعدادهای برتر به تحصیل و تحقیق درحوزه زبان و ادبیات فارسی
- شناسایی و معرفی استعدادهای برتر در حوزه زبان و ادبیات فارسی
- حمایت از نوآوری و آثار خلاقانه ادبی

۲- مخاطبین جشنواره

- دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه مدارس استعدادهای درخشان
- کارکنان آموزشی و اجرایی شاغل در مدارس استعدادهای درخشان (اعم از مدیران، معاونان، معلمان، و ...)
- دانش‌آموختگان مدارس استعدادهای درخشان

۳- شورای سیاست گذاری جشنواره

شورای سیاست گذاری جشنواره در سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان مستقر است و ریاست آن بر عهده رئیس سازمان می‌باشد. این شورا مسئولیت تدوین سیاست‌ها و خط مشی‌های اجرای جشنواره، نظارت بر اجرای دقیق برنامه‌ها و بررسی میزان اثربخشی اهداف جشنواره از طریق دریافت گزارشات مستمر، از دبیرخانه کشوری را برعهده دارد.

اعضای شورای سیاست گذاری جشنواره

- رئیس سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان (رئیس شورا)
- مدیرکل آموزش و پرورش استان خوزستان (قائم مقام شورا)
- معاون سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان (دبیر شورا)
- مدیر تخصصی ذی‌ربط سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان (عضو شورا)
- رئیس دبیرخانه مرکزی جشنواره ملی فردوسی (عضو شورا)
- دو نفر نماینده فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی (عضو شورا)
- نماینده کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (عضو شورا)
- یک نفر صاحب‌نظر در حوزه زبان و ادبیات فارسی (به انتخاب رئیس شورا)

۴- دبیرخانه اجرایی کشوری جشنواره

دبیرخانه اجرایی کشوری جشنواره به نمایندگی از سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان و به انتخاب شورای سیاستگذاری جشنواره در محل اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان فعالیت می‌نماید و ریاست آن بر عهده اداره استعدادهای درخشان استان خوزستان می‌باشد. این دبیرخانه مسئول برنامه‌ریزی و اجرای جشنواره ملی فردوسی در مدارس استعدادهای درخشان سراسر کشور می‌باشد.

۴-۱- اعضای دبیرخانه اجرایی جشنواره

- رئیس اداره استعدادهای درخشان استان (رئیس دبیرخانه)
- مدیر مدرسه استعدادهای درخشان دکتر قیصر امین پور شهرستان شوشتر (مسئول اجرایی دبیرخانه)
- دو نفر از مدیران دبیرستان‌های دوره اول و دوم استعدادهای درخشان استان (عضو دبیرخانه)
- یک نفر از دبیران صاحب نظر در رشته زبان و ادبیات فارسی مدارس استعدادهای درخشان استان (عضو دبیرخانه)

۴-۲- شرح وظایف کمیته اجرایی جشنواره

- تهیه و تدوین شیوه‌نامه
- مستندسازی و ابلاغ شیوه‌نامه جشنواره به استان‌ها
- طراحی و آماده‌سازی وب‌گاه جشنواره جهت ثبت‌نام مخاطبان
- تهیه و طراحی پوستر و سایر اقلام تبلیغاتی جهت اطلاع‌رسانی به مخاطبان
- تولید محتوای آموزشی بر اساس محورها و موضوعات و بارگذاری در وب‌گاه جشنواره
- نظارت بر حسن اجرای جشنواره
- انتخاب اعضای تیم داوری

۵- محورها و موضوعات جشنواره

الف) محور زبان فارسی

موضوعات:

- دستور زبان فارسی: (بررسی صرفی یا نحوی زبان فارسی بر اساس کتاب‌های دستوری زبان شناختی)
- ریشه‌شناسی زبان فارسی: (سرگذشت واژه‌ها و دگرگونی تاریخی آنها)

- زبان‌ها و گویش‌های ایرانی: (براساس پژوهش میدانی و آوانگاری داده‌های پژوهش)
- روند دگرگونی زبان و خط فارسی در دوره‌های سه‌گانه: (بررسی تاریخ زبان و خط فارسی در دوره‌های سه‌گانه: فارسی باستان، فارسی میانه، و فارسی نو)
- فرهنگ‌ها و دانشنامه‌های فارسی: (از لغت‌نامه‌های قدیم تا فرهنگ‌نویسی امروز، و دانشنامه‌نویسی از دانشنامه‌های کهن تا دانشنامه‌نویسی امروزی)
- واژه‌گزینی و جایگاه زبان فارسی در مقام زبان علم: (بررسی اصول و ضوابط واژه‌گزینی و واژه‌های مصوب فرهنگستان)

ب) محور ادبیات فارسی

موضوعات:

- ادبیات حماسی: (پژوهش یا پدید آوردن اثر خلاقانه ادبی در حوزه فردوسی‌شناسی و شاهنامه-پژوهی، ادبیات پایداری، ادبیات دفاع مقدس، و بزرگداشت مقام شهید سردار قاسم سلیمانی)
- ادبیات تعلیمی: (پژوهش درباره هر یک از آثار تعلیمی ادب فارسی یا سُرایش شعر تعلیمی)
- ادبیات غنایی: (پژوهش درباره هر یک از آثار غنایی ادب فارسی یا سُرایش شعر غنایی مثلاً در قالب غزل)
- ادبیات نمایشی و داستانی: (پژوهش درباره آثار داستانی ادب کهن فارسی یا داستان‌نویسی و نمایش‌نامه نویسی معاصر، نگارش داستان کوتاه، داستانک و نثر شاعرانه در موضوعاتی از قبیل عشق به میهن، امید به آینده، همدلی، و پاسداشت مدافعان سلامت و آموزش)
- ادبیات عامه: (پژوهش میدانی درباره مثل‌ها، ترانه‌ها و افسانه‌های عامیانه)
- ادبیات تطبیقی: (مقایسه آثار کهن و معاصر ادب فارسی با ادبیات جهان)

۶- قالب آثارارسالی

الف) پژوهشی: (بر اساس موضوعات مطرح شده در محور زبان فارسی)

- مقاله

ب) خلاقیت ادبی: (بر اساس موضوعات مطرح شده در محور ادبیات فارسی)

- شعر (در قالب‌های سنتی، نیمایی و شعر سپید)
- نثر شاعرانه (دلنوشته)
- داستان کوتاه و داستانک

۷- شرایط ارسال اثر

همه مخاطبین جشنواره می‌توانند آثار خود را در هر یک از محورها، موضوعات و قالب‌های یاد شده، مطابق شیوه‌نامه ارسالی، تا تاریخ ۲۵ اسفندماه ۱۳۹۹ به رایانامه دبیرخانه مرکزی این جشنواره به آدرس jashnvareh.ferdosi99@mihanmail.ir ارسال نمایند. علاقه‌مندان جهت کسب اطلاعات بیشتر به وب‌گاه جشنواره به نشانی: <http://ferdosi99.ir/> مراجعه نمایند.

دبیرخانه کشوری «جشنواره ملی فردوسی» پس از داوری آثار دریافتی، سه نفر برگزیده در هر یک از قالب‌های جشنواره را به نحو شایسته مورد تشویق و تقدیر قرار خواهد داد.

نکته ۱: مخاطبین می‌بایست فایل آثار ارسالی را با قلم B-Nazanin ۱۴ و در قالب pdf و word به همراه یک قطعه عکس پرسنلی پویش‌شده با حداکثر سایز ۵۰۰ kb و به همراه فایل پویش‌شده نمون‌برگ ثبت مشخصات مربوط (ضمیمه شیوه‌نامه) به رایانامه دبیرخانه جشنواره ارسال نمایند. در صورت ارسال اثر، بدون فایل نمون‌برگ ثبت مشخصات، اثر ارسالی داوری نخواهد شد.

نکته ۲: هر دانش‌آموز می‌تواند حداکثر سه اثر (در مجموع دو محور «زبان فارسی» و «ادبیات فارسی») را به دبیرخانه کشوری ارسال نماید.

نکته ۳: محتوای آموزشی مرتبط با محورها، موضوعات و قالب آثار جشنواره توسط دبیرخانه تهیه و در وب‌گاه جشنواره بارگزاری می‌شود.

نکته ۴: فرهنگیان شاغل در مدارس سمپاد (در هر سیمت) در صورت پذیرفته شدن اثرشان در جشنواره، بعد از تماس از طرف دبیرخانه، ملزم به ارائه تصویر پویش‌شده گواهی اشتغال به کار در مدارس سمپاد می‌باشند.

نکته ۵: دانش‌آموختگان سمپاد کشور، در صورت پذیرفته شدن اثرشان در جشنواره، بعد از تماس از طرف دبیرخانه، ملزم به ارائه تصویر پویش‌شده گواهی فارغ‌التحصیلی خود از مدارس سمپاد می‌باشند.

۷-۱- شرایط ارسال مقاله

الف- شرایط علمی

۱. مقاله باید دارای اصالت و نوآوری، تحلیلی و نتیجه‌کاوش‌های نویسنده یا نویسندگان باشد.

۲. در نگارش مقاله باید روش تحقیق علمی رعایت شود و از منابع معتبر و اصیل نیز استفاده شود.

ب- شرایط نگارش

۱. مقاله باید از جهت نگارش، ساختاری محکم و استوار داشته باشد و اصول فصاحت و بلاغت در آن رعایت شود.

۲. عنوان مقاله باید کوتاه و گویا باشد.

۳. نام نویسنده یا نویسندگان همراه با ذکر دوره تحصیلی درج شود.

۴. چکیده فارسی حداکثر پانزده سطر (۱۵۰ تا ۲۵۰ کلمه) باشد.

۵. کلید واژه فارسی حداقل ۳ و حداکثر ۶ کلمه باشد.

۶. مقاله باید دارای مقدمه روشن و دقیق باشد چنانکه خواننده را برای ورود به مبحث اصلی آماده سازد.

۷. بیان پیشینه تحقیق از شرایط مقاله است.

۸. در متن اصلی مقاله باید موضوع به طور روشن تحلیل شود.

۹. مقاله باید دارای نتیجه‌گیری دقیق باشد.

۱۰. ارجاعات متن باید داخل پرانتز به ترتیب نام نویسنده، سال و صفحه نوشته شود؛ مثال: (زرین کوب، ۱۳۷۲: ۲۵۴).

۱۱. نحوه تنظیم فهرست منابع و مآخذ پایانی بر اساس روش‌های علمی رایج باشد.

۱۲. مقاله در حداکثر ۲۰ صفحه A۴ و هر صفحه در ۲۳ سطر ارائه شود.

۱۳. مقاله باید تحت برنامه ۲۰۱۰ یا word ۲۰۰۶ با قلم Lotus اندازه ۱۳، هم به صورت pdf و هم به صورت word به دبیرخانه جشنواره ارسال شود.

۲-۷- شرایط ارسال شعر

متقاضیان گرامی می‌توانند در همه قالب‌های شعری اعم از سنتی، نیمایی، و شعر سپید با رعایت موارد زیر طبع آزمایی کنند.

- زبان شعر
- موسیقی شعر (بیرونی - درونی - کناری - معنوی)
- صور خیال (تشبیه - استعاره - مجاز - کنایه - تشخیص و)
- اندیشه و پختگی در سیر طبیعی شعر
- عاطفه
- وحدت و هماهنگی شعر در دو محور افقی و عمودی
- نوآوری و مضمون آفرینی

۷-۳- شرایط ارسال داستان کوتاه و داستانک

ضمن رعایت موارد زیر در تهیه داستان کوتاه (حدود ۲۰۰۰ واژه) و داستانک (از ۳۰ تا ۳۰۰ واژه)، لازم است شخصیت‌ها، مکان‌ها و فضاهای ترسیم‌شده احتمالی در داستان‌ها کاملاً اسلامی - ایرانی باشند.

- محتوا و پیام متناسب با موضوع جشنواره
- شخصیت پردازی
- زاویه دید
- طرح (پیرنگ)
- لحن داستان
- موضوع (سوژه)
- گفتگو (دیالوگ)
- پرداخت

۷-۴- شرایط ارسال نثر شاعرانه (دلنوشته)

بخش نثر شاعرانه اثر ارسالی، باید دارای ویژگی‌های زیر باشد:

- غنای محتوا و پیام متناسب با موضوع جشنواره
- خلاقیت و نوآوری
- عاطفه و احساس
- لحن دلنوشته
- نحوه نگارش، سادگی و روانی در بیان مطالب و رعایت اصول نگارشی
- زاویه دید (وسعت دید و گستره تفکر)
- پرداخت و ویرایش
-

۸- مواردی که باعث حذف آثار از داوری (همه محورهای جشنواره) می‌شوند

- رونوشت برداری از آثار دیگران
- دخالت دیگران در تولید آثار
- عدم رعایت قطع و اندازه تعیین شده
- سایر موارد به تشخیص دبیرخانه با ذکر دلایل توجیهی

۹- جوایز جشنواره

- لوح سپاس از طرف سازمان ملی پرورش استعداد های درخشان، فرهنگستان زبان و ادب فارسی و دبیرخانه جشنواره ملی فردوسی
- تندیس جشنواره ملی فردوسی
- جایزه نقدی
- بازدید از فرهنگستان زبان و ادب فارسی
- چاپ مجموعه آثار برگزیدگان جشنواره ملی فردوسی در یک مجلد و اهدای آن به برگزیدگان

۱۰- تقویم اجرایی سومین جشنواره ملی فردوسی

ردیف	شرح فعالیت	زمان اجرا
۱	دریافت آثار شرکت کنندگان از طریق پست الکترونیکی جشنواره jashnvareh.ferdosi99@mihanmail.ir	تا ۲۵ اسفند ۱۳۹۹
۲	بررسی و داوری آثار توسط هیأت داوران جشنواره	تا ۲۵ فروردین ۱۴۰۰
۳	اعلام آثار برگزیده به ادارات کل آموزش و پرورش استان ها و مدارس محل تحصیل دانش آموزان	تا ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۰
۴	برگزاری مراسم تقدیر و تجلیل از برگزیدگان جشنواره	متعاقباً اعلام خواهد شد

نکته ۱: با توجه به شیوع بیماری کرونا، فرایند جشنواره به صورت الکترونیکی و در بستر فضای مجازی انجام خواهد شد.

نکته ۲: داوری همه قالب های جشنواره توسط داوران مجرب استانی، کشوری و استادان دانشگاهی صورت می پذیرد و کلیه آثار جشنواره توسط کارشناسان داوری نقد و بررسی شده و آثار برگزیده و شایسته تقدیر در قالب کتاب در اختیار عموم علاقه مندان قرار می گیرد.

دبیرخانه کشوری سومین جشنواره ملی فردوسی